

JAPAN I DAG – FOLK OG KIRKE

av

HENRIK VIKA

Allerede før sommeren 1945 forsto vel enkelte japanere at krigens gikk mot slutten, selv om propagandaen fra Tokyo prøvde å slå fast at de seiret på alle fronter. Krigsflåten var senket, handelsflåten lå på havets bunn, krigsindustrien bombet ned eller lammet, og byene var brent fra 40—80 %. Og så til slutt falt atombomben over Hiroshima 6. august, og det ble slutten. Militaristene ville ha fortsatt kampen om så hele folket kom til å gå under. Men keiseren var bestemt for kapitulasjon, og da de jo hadde gjort ham til gud, måtte de nå bøye seg for hans vilje. Men mange av lederne som var uenige med keiseren, tok sitt eget liv ved harakiri.

Den 15. august lød keiserens «guddommelige» stemme for første gang over alle radiostasjoner. Litt etter litt gikk det så opp for folket at keiserens tale betydde betingelsesløs kapitulasjon. Det rystet dem verre enn et jordskjelv. Bunnen falt liksom ut av hele deres livsfilosofi. Alt de hadde stolt på og bygd på, ramlet for dem. De kom inn i et tomrom. Det var bunnløs nød og forvirring på alle kanter. Selvmord gikk som en epidemi i de dagene.

General Douglas MacArthur kom så og overtok ledelsen. En stor mann ble gitt en stor og ansvarsfull oppgave. Han maktet det utrolige, og det på en slik måte at det ble til japanernes tilfredshet. De følte seg æret ved å få en så fremragende militær leder over seg. De så på ham som keiserens overvinner, og alle bøyde seg lojalt for ham. Det viste seg virkelig å være klokt at keiseren fikk bli sittende og ikke kom for krigsrett slik som kommunistene krevde det.

Den første januar 1946 avga keiseren etter «råd» fra MacArthur en erklæring om at han ikke var gud, men bare et almin-

nelig menneske. Han burde med det samme ha fått et vennlig råd om å studere kristendommen med tanke på å ta kristen dåp. Middelaldersk — javel, men i Japan ville det ha gått. Folket ville ha fulgt sin keiser på kirkevei, som de gjorde det i middelalderens Norge og andre land. Siden kunne en japansk Hans Nielsen Hauge kommet med vekkelse og kristelig liv.

Full religionsfrihet ble proklamert. Det hadde det faktisk aldri vært under den totalitære stat med shintoismen som super-religion og en guddommelig keiser på toppen. Forandringen var som fra natt til dag. Og en slik situasjon gjaldt det å utnytte på beste måte. En kunne ikke annet enn se et Guds kall til misjon i det som var skjedd.

MacArthur ønsket misjonærene velkommen og ga dem prioritet når det gjaldt innreise- og oppholdstillatelse. Kristendommen skulle danne grunnlag for det nye demokrati som skulle innføres i Japan.

Stemmerett med likhet og frihet for kvinne som for mann ble innført. Militarismen ble fordømt for alle tider, og jorden ble delt ut til leilendingene slik at 90 % av dem ble selveiere. Dette var et klokt trekk mot kommunistene og deres propaganda. Ni års tvungen skolegang ble innført, mot før seks år. Demokrati forutsetter høy folkeopplysning. Det ble en ny tid på de fleste livs-områder.

Amerikanerne mente ut fra sitt optimistiske syn at når japanerne først hadde fått smak på demokratiets velsignelser, ville de sette det så høyt at de også ville kjempe for å beholde det. Og stort sett synes dette å ha slått til.

Kritikk av okkupasjonsmakten var ikke tillatt i noen form. Det ble sagt at det var en «militær nødvendighet» så lenge okkupasjonen varte. Japanerne trakk litt på brynene til dette «amerikanske demokratiet» som skulle være over all kritikk, men de smilte, bukket og tidde.

Søkningen til kristne møter var uvanlig stor i okkupasjons-tidens første år, særlig hvis det var stortalere med kjente navn fra U.S.A. De gamle religioner og guder hadde sviktet totalt. Interessen for seierherrenes religion, kristendommen, var blitt

stor. Det ble en uhørt sjanse for kristen misjon. Rapporter sendt hjem til de forskjellige misjonsstyrer var gjennomgående meget optimistiske, en kan vel helst si *for* lyse. Det var som hele det japanske folk sto ferdig til å gå over til kristendommen bare vi utnyttet sjansen med folk og midler. Tiden siden har vist oss at *så lett* er det ikke å kristne Japan, selv om store ting er skjedd og vil skje videre framover ved Guds hjelp. Men det gjelder i Japan som på de fleste andre steder at det er «hin enkelte» som blir vunnet og lagt til menigheten.

Okkupasjonen varte i nesten 7 år, men var meget human. Skulle en tape en krig, er det visselig ingen bedre okkupasjonsmakt enn U.S.A. De la vinn på å få Japan til alliert, og mange positive vedtak som vil bli stående utover okkupasjonen, ble gjort. Men på den annen side — en okkupasjon er nå engang en okkupasjon. Derfor var japanerne meget glade ved å få sin selvstendighet og suverenitet tilbake 28. april 1952 ved ratifiseringen av fredstraktaten. De var atter herrer i eget hus og kunne planlegge og bestemme sin egen kurs.

Fred med Sovjet og Kommunist-China er ennå ikke kommet i stand. Derimot er det sluttet fred og forlik med Chiang Kai-Shek og Formosa etter press fra U.S.A.

Ifølge Sikkerhetspakten mellom Japan og U.S.A. skal amerikanske styrker fortsatt bli stående i bestemte baser i Japan for indre og ytre sikkerhets skyld. Disse tropper har ekstraterritorial rett, noe som har gitt grunn til misnøye og kritikk. Men noen amerikansk koloni, som kommunistene sier, er Japan ikke. Anti-amerikansk stemning er det jo ikke helt fritt for, men det er bare ved *særlige anledninger* den får uttrykk. De ti tusener ulykkelige barn som har amerikanske fedre og japanske mødre, er et meget vanskelig problem. Men stort sett må en si at forholdet U.S.A.—Japan er bedre enn en kunne vente etter krig og lang okkupasjon. En engelsk skribent treffer sikkert det rette når han skriver at «det er mindre anti-amerikanisme enn det er pro-japansk patriotisme». Etter hvert som japanerne blir sterkere og mer fullt herrer i landet, kan det nok tenkes at stillingen for misjonene fra de små demokratiske land, f. eks. Norge, vil

bli lettere enn den blir for de amerikanske misjoner. Vi fra de små land har mindre av stormaktskomplekser. Amerikanernes høye levestandard, biler og penger skaper lett misunnelse, noe som er forståelig.

Yoshida og det liberale parti han representerer, er pro-amerikansk og for samarbeid. Likevel er hans stilling sterkere i dag enn for ett år siden. Hatoyama's knekter er nå også kommet tilbake til «folden», og de liberale står samlet.

Et stort problem er opprusting eller ikke. Det går gradvis framover med økingen av selvforsvarsstyrkene. Nylig ble det bestemt at tallet på de nasjonale politireserver (110 000 mann) skulle fordobles. Men det går ikke uten motstand og kamp. Studentene f. eks. er sterkt imot all opprusting. Delvis er de influert av den røde propaganda, eller de er idealister og tror ikke Japan har noe å frykte fra Russland. De er også redd for avbrytelser i studiene. Militaristene førte landet inn i krig og ulykke. De ønsker ikke å komme inn på den veien igjen. Men til tross for motstand går det sakte og sikkert fram med opprustingen. U.S.A. har helt skiftet syn og politikk. Nå ønsker de å få japanerne til å ruste.

Representantenes hus har 466 medlemmer. Av disse har det liberale parti (Yoshida) 240 medlemmer. Kommunistene fikk ikke inn noen representant ved siste valg. Før hadde de 22. Men dette betyr ikke at den røde fare er over i Japan. Den er der ennå, og arbeidet foregår både over og under jorden for en kommende revolusjon. Partiet har omkring en million medlemmer. De fleste koreanere i landet er kommunister. Den røde ideologi og propaganda finner atskillig gjenklang ute i folket, og en må helst si at kommunistene er på frammarsj. Det er sterk spenning mellom kapital og arbeide. Prisene stiger med en elevators fart, mens lønningene kommer langsomt ruslende opp trappene. Det er stor arbeidsledighet. En halv million er helt uten arbeid, og fem millioner har bare delvis arbeid. Mange uteksaminerte studenter er uten jobb og må ta hva de kan få.

Det er store økonomiske vansker som hindrer landet i å stå på egne ben. Det er uro, misnøye og ustabilitet. At okkupasjons-

troppene fortsatt er der, gjør ikke forholdene lettere. Stillingen minner om Frankrike moralskt og politisk.

Men det er ingen nær fare for at Japan skal bli kommunistisk. Japanerne ser at Sovjet har kontroll over alle kommunistiske land. Russerne er deres gamle erkefiender, og de vil helst holde seg fra alt som smaker av Russland. Ansvarlige japanere har sagt at Japan aldri vil bli rødt. Av to onder velger de da heller U.S.A. enn U.S.S.R.

I 1953 kom det 30 000 repatrierte tilbake fra China og Sovjet. De som kom fra China, var begeistret for de røde og sang Internasjonalsangen da båtene la til bryggen i Japan. De som kom fra Sovjet derimot, var rasende og sang «Kimigayo», Japans nasjonalsang. Omkring 20 % av disse repatrierte er uten noe arbeid, men noen særlig betydning for landet får de neppe.

Ti tusener av de gamle nasjonal-militaristiske ledere var på svarteliste under okkupasjonen og ute av det politiske liv. Nå er de friggitt og forsøker å komme seg inn i politikken igjen. De har erfaring og dyktighet, og det kan tenkes at de vil prøve på å svinge folket i konservativ-kapitalistisk, nasjonal-militaristisk lei med keiseren som halvgud på toppen. Jeg hørte en av disse si om keiseren: «Han er så guddommelig at han godt kan si fra seg sin guddommelighet for en tid». Dette viser at keiseren ennå har en meget sterk posisjon.

I de neste 8—10 år vil det nok bli klart i hvilken lei det går, om det blir til høyre eller til venstre. Eller kanskje nærmest status quo.

Japanerne henger forunderlig sammen som erteris. Overfor keiseren og hans hus er de ytterst lojale.

Det liberale parti som har ledelsen for tiden, er velvillig innstilt overfor misjon og kirke. Det er 13 kristne medlemmer i representantenes hus. I et ikke-kristent land kan vi ikke godt vente oss noe mer velvillig styre. Vi håper fortsatt på et demokratisk styre som vil opprettholde full religionsfrihet og gi misjon og kirke rimelige arbeidsvilkår. Men før jeg sier mer om den religiøse stilling, må jeg ta med litt om folketall og økonomi.

Det aller største problem for japanerne i dag er den svære vekst i befolkningen. For tiden regner en med 85 millioner, og det øker med 1,5 millioner pr. år. Hvordan skal en slik befolkning kunne livberge seg på et område som bare er litt større enn Norge? Japan er 380 000 km² og Norge 324 000. Tar vi Svalbard med, er Norge størst.

Alle Japans kolonier gikk tapt ved kapitulasjonen, og omkring 6 millioner mennesker kom tilbake til moderlandet som de sto og gikk, uten å få noe med seg. Kolonimakt-tiden er forbi i Asia, og det er ikke håp for Japan om å få noen av koloniene tilbake.

Brasil synes å være det eneste land som tar imot japanske emigranter så langt. Mange som før er utvandret dit, kommer hjem igjen. De vil heller leve og dø i Japan selv om de har det kummerlig. Det er vanskelig å få skolegang for barna i det fremmede, og det er forferdelig for japanerne å la barna vokse opp uten undervisning.

Den kjente Mrs. Sanger fra U.S.A. har nylig besøkt Japan for videre å lære japanerne opp til planlagt fødselsbegrensning. Under SCAP ble det nektet henne å komme inn i landet. Men de fleste japanere synes nå å se barnebegrensning som den enkleste utvei, blant dem også dr. Kagawa.

Tilsynelatende står det bra til med økonomien. Butikkene er fylt av alskens varer, og folk ser pene og velkledde ut. Men det er ikke så bra som det ser ut til. En møter sjelden en tigger, men levestandarden er for lav. Tuberkulosen herjer. Det blir ført en svær kamp for å holde kropp og sjel sammen.

16—17 % av landet er dyrket. Det betyr at alt som med utbytte kan dyrkes, allerede er lagt under plogen. Det blir daglig innført 10 000 tonn levnettsmidler, helst ris fra Siam.

Etter krigen har alt stått i gjenreisings tegn. Hjem, fabrikker, handelsflåte osv. er nå på det nærmeste bygd opp igjen. Det er en prestasjon det står respekt av, og den viser klart japanernes dyktighet og flid.

Men så gjelder det også å skaffe råstoffer og marked for de varene de produserer. Det er ikke lett å erobre markedene tilbake igjen eller å skaffe seg nye kunder nå når koloniene er

tapt. Japan har de samme vansker som England, bare i langt høyere grad. For øyriker som England og Japan er tapte kolonier tapt storhet og velstand. Tidligere var China en god kunde for Japan. Men det er ikke lett å drive handel med et rødt China. U.S.A. setter pinner i hjulene for japanerne der. Men samtidig er Amerikas handel med Sovjet større enn Japans med China. Til tross for alle vansker går det dog sakte men sikkert mot mer handel med China. Eksport og handel er en livsbetingelse for Japan.

Amerikanerne og okkupasjonen har brakt dollars til landet, og det har gitt balanse i regnskapene så langt. Men skulle U.S.A. en vakker dag trekke seg ut av Japan, og hele Asias fastland kanskje bli rødt, blir det for alvor vanskelig. Japan hører naturlig til Asia og går heller sammen med frendene på fastlandet enn å sulte.

Ingen kan si noe bestemt om framtiden i Det fjerne østen hverken politisk, sosialt, økonomisk eller religiøst. Stillingen i Japan i dag er bra, og vi kan vel regne med at den nåværende situasjon vil vare i de nærmeste år framover. Men den berømte politiske kommentator Dwight Cook sier etter et besøk i Japan nylig at stillingen i landet er ikke hva en kunne ønske, og framtidsutsiktene er ikke gode, om en ser det på langt sikt.

Det som naturlig mest interesserer oss, er den *religiøse* situasjon, dvs. utsiktene for misjon og kirke. Når jeg likevel har tatt med så meget fra det politiske, sosiale og økonomiske liv, så er det fordi alt dette berører misjonsarbeidet. Det har utviklingen i China kraftig understreket. Misjon og kirke står midt i stormen og strømhvirvlene. Vi er ikke *over*, men kommer *rell inn* i begivenhetenes gang. Vi peker på Kristus som veien ut av all nød og forvirring, inn til livslykke og fred med Gud. Alle kristne ser at det er intet det japanske folk trenger så meget i dag som Jesus Kristus.

Vi kommer ikke til et folk og land uten religiøst liv i Japan. Shintoismen og buddhismen er gamle i landet og har spilt en veldig rolle i folkets åndelige liv. Det vrimler av shrines, templer og andre helligdommer over hele landet. Etter statistikk fra

31. desember 1949 er det 88 364 shrines for shintokultusen med 141 757 prester og lærere. Tallet på tilhengerne angis til 57 millioner. Denne japanernes opprinnelige religion, «gudenes vei», er en blanding av nasjonalisme, animisme, forfedrekult og keiserdyrkelse. Det skal være 255 shintosekter. Shinto har en livsbejaende filosofi. Det er en religion som passer godt for det naturlige menneske. Brudevielser foregår i shintoshrines. Under krigen var shintoismen statsreligion med full statsstøtte, et slags «super-religion» som alle måtte bøye seg for. I dag er stat og religion skilt fra hverandre. Shrines som ble bombet og brent, blir restaurert eller gjenreist.

Det berømte Ise shrine som egentlig skal bygges nytt hvert 20. år, var blitt gjenreist for 59. gang og ble innvidd under store festligheter siste høst. Festlighetene fortsetter til ut på våren 1954. Gjenoppbyggingen av dette shrine skulle ha vært gjort i 1949, men vanskene etter krigen har umuliggjort det før. Det har kostet 700 millioner yen (14 millioner kroner). Restaurering eller gjenoppbygging av det store Meiji shrine i Tokyo foregår nå. Det er beregnet å komme på 500 millioner yen (10 millioner kroner). Alle disse pengene samles inn blant folket. Shintoismen har tatt seg opp igjen etter frigjøringen. Særlig på nyttårsdag er det millionskarer som besøker shintohelligdommene. Keiserhuset holder fast ved shinto, og keiseren er gjest ved Ise, shintoismens nasjonalhelligdom, ved alle særlige anledninger.

Buddhismen er også gammel og sterk i Japan. Den kom inn fra China i 6. århundre etter Kristus. Med den kom også den kinesiske kultur og sivilisasjon. Meget av det gamle China er bevart og lever videre i Japan.

Buddhismen har 72 358 templer og 169 437 prester og lærere. Før krigen var det 53 buddhistiske sekter. Etter krigen er det kommet til over 200 nye, så nå er det 257 buddhistsekter eller denominasjoner. Den 25.—30. september 1952 hadde buddhistene sin verdenskonferanse i Tokyo med 170 utsendinger fra 18 land. Fra Japan møtte 450 delegerte.

Buddhismen er pessimistisk, livsbenektende, og det blir da naturlig at den tar seg av begravelser og sjelemesser. Avdødes

beste klær blir alltid gitt til templet eller presten. Og messene blir betalt gjennom flere årtier.

Det er flere buddhistiske universiteter, og der får prestene sin utdanning. Tendensen blant de lærde japanske buddhister er å gå tilbake fra de tradisjonelle kinesiske tekster til sanskrit, pali og tibetanske skrifter i deres søken etter å finne den originale mening i deres religion.

Buddhismen utfolder et livlig gjenreisingsarbeid. Templer blir restaurert, gjenoppbygd og bygd nye. Folket betaler også dette. Det er kolossale summer som årlig går med for å holde dette ikke-kristne religionsapparat i funksjon. Etter nederlaget og kapitulasjonen så det en tid ut som om de gamle religioner og guder hadde tapt makten over folket. De hadde jo ikke maktet å redde det fra katastrofen og måtte derfor være kraftløse. Men det viser seg nå at shintoismen og buddhismen ikke hadde kapitulert. De trakk seg bare inn i skyggen for en tid og ventet. Nå kommer de igjen fram på den religiøse arena, våkne og beredt til å kjempe for å beholde sitt tak i folket. Det er folkets sjel det gjelder, og det gamle gir ikke lett tapt.

Paulus' uttalelse om sitt virke i Efesus (1. Kor. 16, 9): «For en stor og virksom dør er opplatt for meg, og det er mange motstandere», passer godt på stillingen i Japan i dag.

Vi må ikke hverken over- eller undervurdere motstanderne, men se nøkternt og realistisk på forholdene som de er. Framfor alt må vi ha tro til Gud og til Hans omskapende makt. Japan trenger en gjenfødende og kraftgivende religion. Det finner de ikke i de gamle religioner, men bare i kristendommen, i Kristus.

Er japanerne egentlig religiøse? Skulle en dømme etter det ytre apparat, alle templer, prester og sjelemesser, måtte en ubetinget svare ja. Men skinnet kan bedra, og tilslutningen til religionene kan skyldes gammel tradisjon, sed og skikk mer enn virkelig genuin religiøsitet. Det er særlig de eldre, de på over 40—50, som holder fast på det gamle. Den yngre generasjon er stort sett sekularisert, materialistisk og nihilistisk. De kan gå til templene på de store festdagene, de liker å være med i

livet i de store flokkene av mennesker. De klapper i hendene, bøyer seg og gir sin gave, men i hjertet er de vantro, eller i beste fall lite troende.

Men religiøs trang er det likevel i folket. Alle de nye sekter som er oppstått etter krigen, er vitnesbyrd om religiøs uro og lengsel. De fleste av disse sektene praktiserer «helbredelse ved tro». Alt i alt skal det være omkring 600 religiøse sekter eller denominasjoner innregistrert hos regjeringen. De fleste er av shinto eller buddhistisk opprinnelse. Men antagelig er også de kristne religionssamfunn regnet med i dette tallet.

Den katolske kirke begynte misjon i Japan allerede i 1549. De feiret 400 års jubileum i 1949 med stor pomp og prakt. Etter krigen har de satt kraftig inn med folk og midler, og har et vidt forgrenet arbeid i gang. De ser Japan som et meget viktig felt, og har stor tro på kirkens muligheter i landet. Etter Japan Christian Year Book 1953 har Den katolske kirke 390 kirker, 2 171 japanske arbeidere, hvorav 220 prester. De har 1 695 misjonærer. Menighetslemmenes tall er 171 785.

Den gresk-katolske kirke (Japans ortodokse kirke) har 112 kirker, 54 japanske prester og 32 889 kristne.

Det evangeliske misjonsarbeid tok til i 1859. Feiringen av hundreårs-jubileet i 1959 blir alt planlagt. Det skal bli et merkeår i Japans kirkehistorie. De evangeliske misjoner har også satt inn kraftig etter krigen. Først gjaldt det for de gamle misjoner og kirker å få arbeidet som var blitt lammet av krigen, gjenreist og ført videre fram. Omkring 500 kirker var bombet og brent. I Tokyo sto bare 9 kirker igjen av 169. Det gir en anelse om hvor stor ødeleggelsen var. På sine steder var det å begynne helt fra nytt av. Det var ikke bare kirkehusene som måtte gjenreises, men selve menighetene. De kristnes tall var skrumpet sterkt inn på de fleste steder.

Særlig har amerikanske misjoner og kirker hjulpet med oppføring av nye kirker og andre bygg nødvendig for kristelig arbeid. Men japanske kristne har også ytet etter evne. Det gamle misjons- og kirkebyggende arbeid er også blitt meget utvidet.

Videre er det kommet til en rekke nye misjoner og misjo-

nærer. Ikke minst lutherske misjoner har satt inn med nytt arbeid. Statistikken pr. 30. september 1953 viser at lutheranerne har 248 misjonærer, 48 ordinerte japanske prester, 69 andre predikanter, 7 828 kristne og 16 000 søndagsskolebarn.

Etter samlet statistikk ved slutten av 1952 for alle (56) protestantiske misjoner og kirker, var det 2 957 kirker og prekeplasser, 2 577 japanske prester og predikanter, 984 misjonærer og 234 286 menighetslemmer.

Hva tallet på misjonærene angår, er det etter andre oppgaver atskillig høyere. Det er mulig at de 984 er misjonærer som allerede er i aktiv tjeneste, mens de nye som ennå studerer språket, ikke er tatt med.

Så langt har misjonene lagt mest vekt på å kristne befolkningen i de større byene. Slik kan en finne fjerdeparten av alle de kristne i Tokyo. Det var naturlig å gå inn der muren var lavest, der en lettest kunne oppnå resultater. Og det var blant de intellektuelle innen middelklassen i byene.

Landbefolkningen var meget mer konservativ, bundet av gammel feudal sed og skikk i familiesystemet. Men noe har også tidligere vært gjort for å nå bøndene med evangeliet, f. eks. av dr. Kagawa. Men nå synes alle misjoner å ha fått forståelse av betydningen av evangelisasjon blant landbefolkningen. Blir ikke den vunnet, kan ikke det japanske folk bli kristent.

Det er blitt mer åpent for kristendommen på landet i dag enn det var før krigen. Ungdommen våkner opp og mister troen på de gamle systemer. De er også blitt mer selvstendige. Men de har nærmest en nihilistisk livsinnstilling og synes å stå foran en revolusjon. Skal de gå til Moskva eller til Betlehem?

En ville helst trenge spesielt utdannede evangelister og prester for å nå landbefolkningen med det kristne budskap. En må forstå dem og kunne gi hjelp og råd til bøndene i deres vanskeligheter. En må ha stor tålmodighet og arbeide på langt sikt, om en skal oppnå varige resultater.

Så er det fiskerbefolkningen — den er også et forsømt felt. Japan er som kjent verdens største fiskernasjon.

Kyodan (enhetskirken) har i 1952 opprettet et Home Mission

Society som særlig skal ha ansvar for det evangelistiske arbeid i menighetene og på nye felter.

God kristen litteratur har veldig betydning i et folk hvor alle leser og studerer. De lutherske misjoner har gått sammen og dannet et felles luthersk litteraturselskap.

Bibelen begynner å bli alminnelig utbredt og kjent. Det japanske bibelselskap har solgt 13 millioner bibler siden krigen sluttet. Og 10 millioner er delt ut gratis. Målet er å få Bibelen inn i hvert eneste hjem. En ny utgave på helt moderne japansk er nettopp kommet i handelen.

Radioen spiller en stor rolle i evangeliets tjeneste i Japan. Omkring 70 % av folket har mottakerapparat og lytter på det som blir sendt ut i eteren. «Lutheran Hour» sender stadig kristent program fra Tokyo, og det har gitt godt resultat.

Film er atskillig brukt blant misjonene, og snart blir vel også kristent program sendt ut pr. fjernsyn som alt har vært i gang et par år der ute. Det er rett og riktig at misjonene og kirkene følger med og tar moderne, tekniske hjelpemidler i bruk i evangeliets tjeneste.

Siste sommer hadde The Fellowship of Christian Missionaries en enestående god og positiv konferanse i Karuizawa. Temaet var «Jesus Kristus, den sanne og levende vei». Den kjente kristne leder, Mrs. Uemura holdt en viktig tale over emnet «Jesus Kristus-Veien», og understrekte sterkt at evangeliets sosiale frukter, demokrati, bedre sosiale forhold osv. er alle bra, men selv de beste erstatninger er av det onde hvis en ikke får selve tingen.

Det har tidligere vært atskillig liberal teologi i Japan både blant misjonærer og japanere. Fri for synkretisme har de heller ikke vært. Nasjonalismen har vært for sterk. Det gledelige er at en levende Kristosentrisk kristendom nå holder på å vinne og ta ledelsen. Det pågår en strømendring i positiv Skrift- og bekjennelsestro lei, en ånd som ikke vil gå på akkord.

Professor Kazoh Kitamori har ved sine bøker «Lord of the Cross» og «Theology of the Pain of God» gjort seg bemerket som en selvstendig teolog, vel den eneste i Japan for tiden. Han

gjør opp både med modernismen og barthianismen og fremhever sterkt korsets teologi i lys av vår tids situasjon.

Japanerne er dyktige til å organisere og lede. Kirken står sterkt m.h.t. selvstyre. Hva selvutbredelse angår, kjenner de kristne sitt ansvar. Når vi kommer til selvhjelp derimot, arbeider menighetene tungt. Viljen har de visselig, men det skorter på økonomisk evne for tiden.

Betydningen av kristent lekmannsarbeid blir sterkere betont. Dr. Stanley Jones sa sterke ord om «den pastor-redne kirke i Japan». Det måtte en forandring til slik at ikke presten lenger var pott og panne.

Det er sikkert meget viktig å få aktivisert lekfolket slik at de mer kommer til å ta ansvaret for evangelisasjonen og menigheten, og nådegavene får komme til sin rett. Men det er ikke lett å lage en virkelig «lekmannsvårsløysing» i Japan. Japanerne har ikke tillit til folk som ikke er profesjonelle. Vanskeligheten med å utdanne lekfolk er derfor at disse er tilbøyelige til å bli «super-profesjonelle». Det er sikkert sakens kjerne, om en vil forsøke å erstatte teologene og prestene med utdannede lekmen. Det siste kan bli verre enn det første. Det blir å kurere et onde med et enda større onde.

Mr. Moto Sakata, president for lekmannsarbeidet i Kyodan, skriver at nå må alle kristne høre Guds kall og innvie seg til evangeliseringsarbeidet. Han føyer til at Japan sannsynligvis er det vanskeligste misjonsfelt i verden. De japanske kristne ledere ser meget nøkternt på framtiden. Så langt er bare en halv prosent av Japans befolkning kristne.

«The World Congress on Evangelism» kom sammen til stor-møte i Tokyo august 1953. Her var kristne ledere fra 20 forskjellige land. Etter møtet reiste de i 60 lag til 250 større og mindre byer og holdt evangelistiske møter. Disse har hatt stor betydning, både når det gjelder å nå nye steder og mennesker, og ikke minst som spore og kveik for de enkelte kristne og menighetene til å få andre med seg.

Dr. Stanley Jones besøkte Japan i 1953 for tredje gang etter krigen. Han holdt en rekke godt besøkte møter i 72 større byer.

Hele 34 000 tegnet seg som «interesserte», dvs. ga uttrykk for at de gjerne ville lære kristendommen bedre å kjenne. Selv om bare en brøkdel av disse blir virkelig kristne, viser det lengsel og muligheter for den kristne kirke. Dr. Jones var meget fornøyd med turen og skriver begeistret: «Japan er verdens mest modne misjonsmark i dag. Vi må gi dem det beste vi har i de neste ti år. Og det beste vi har er Kristus!»

Når det er tale om kristendommens stilling i Japan, må en også ta med litt om det kristne skolearbeid. Det har spilt og spiller fremdeles en stor rolle når det gjelder å nå folket med det kristne budskap.

Noen vil vel si at misjonens skolevirksomhet har bundet folk og midler som heller burde ha vært satt inn i mer direkte evangelisasjonsarbeid. Slik kritikk er heller ikke helt uberettiget. Men en må ikke glemme at japanerne er et utpreget skolefolk, og at det gjennom misjonenes skoler åpnet seg en viktig innfallsport til hjemmene med anledning til kristelig påvirkning på bred front. Dørene til å drive direkte evangelisasjon har ikke alltid vært så åpne som de er for tiden.

Etter statistisk oppgave er det nå 500 000 studenter i de høyere skoler. Det er 221 universiteter og senior colleges og 108 junior colleges, dvs. 329 høyere utdanningsanstalter.

Bare en sjettedel av studentene er kvinner. Økonomisk har studentene det gjennomgående meget vanskelig. De er «krigsbarn», kommet til verden under den kinesisk-japanske krigen og vokst opp i en sterk militaristisk og nasjonalistisk sfære. Etter nederlaget opplevde de moralsk og åndelig bankerott, og eier ingen dypere livsoverbevisning. Mange er desillusjonerte, negative og uten tro og håp. Det er åndelig forvirring over hele linjen. De kommunistiske studenter gjør inntrykk med sine slagord og sitt ferdige program. Men noen særlig stor tilhengerskare har de røde likevel ikke blant studentene. Mange beundrer India, mens Russland nærmest er fryktet.

Den første kristne skole i Japan var en pikeskole. Den ble åpnet i Yokohama i 1871. Før tiden er 189 kristne skoler i virksomhet med over 100 000 elever. Av de 329 høyere skoler er 47

protestantiske (etter siste rapport). Det betyr en stor arbeids-
mark og en mektig anledning til evangelisasjon blant den stu-
derende ungdom.

Det kristne ungdomsarbeid er sterkt i Japan for tiden. Det
griper en å se flokkene av ungdom, mest studenter, komme til
gudstjenester og andre kristne møter. En undersøkelse i de
evangeliske kirker viser at 59 % av de kristne og 77 % av dem
som møter fram ved søndagens gudstjenester, er unge mennes-
ker under 25 år. De fleste av disse er en frukt av det kristne
skole- og ungdomsarbeid. I Europa og Amerika kom kirkene
først, og de kristne skoler fulgte etter. I Japan som på de fleste
andre misjonsmarker kom skolene ved siden av eller endog
før kirkene, hjulpet fram av misjonene som et evangelisasjons-
middel.

De innfødte kirker må nå mer og mer ta over ansvaret for
disse tidligere misjonsskoler. Men de finansielle vansker er store,
da en vesentlig er henvist til skolepengene. Det er heller ikke
lett å skaffe kvalifiserte kristne lærere. Og sekulariseringen er
en stor fare. Den akademiske standard kan vanskelig holdes på
høyde med de store statsdrevne utdannelseanstalter. Følgen er
at de beste studenter søker til regjeringsuniversitetene.

For å møte tidens krav og samle de beste krefter både av pro-
fessorer og studenter ble Det internasjonale kristne universitet
åpnet i Tokyo i april 1953. Universitetet har for tiden 27 profes-
sorer og 8 andre lærere i full stilling, mens 11 gir en del av sin
tid til undervisningen. Professor dr. Emil Brunner er som kjent
en av professorene. Skolen står for høy akademisk standard og
ekte kristen ånd. Det er nå 200 utvalgte studenter ved skolen,
men det er plass til 1000.

Tiltaket er amerikansk storslått og prisverdig. Vi kan bare
ønske og be om at det må få stor kristelig betydning. Og så
håper vi at den japanske kirke må bli så stor og sterk at den
om ikke for lenge kan ta over universitetet og drive det på topp
høyde, akademisk og kristelig. Dette håp gjelder også alle de
andre kristne skoler.

Av rent teologiske utdannelseanstalter er det to seminarer

og fire teologiske fakulteter av universitetsgrad. Tokyo Shingaku Daigaku er størst og har 242 studenter. Doshisha har 171 studenter, Aoyama 112 og Japan Biblical Seminary 91. Foruten disse større og mer kjente teologiske skoler, er det 30 andre evangeliske seminarer og bibelskoler, hvor en stor flokk unge menn og kvinner blir utdannet med tanke på direkte evangelistisk arbeid i misjon og kirke.

Det er rike anledninger og kolossale oppgaver misjonene og den japanske kirke står overfor i dag.

K I L D E R

The Japan Christian Year Book 1950, 1951 og 1952—1953 (siste i ett bind).

The Japan Christian Quarterly.

Contemporary Japan — A Review of Far Eastern Affairs.

Edwin O. Reischauer: Japan Past and Present, New York 1951.

Religions in Japan, utgitt av S. C. A. P. (okkupasjonsmakten) 1948.

Anna Vika: Japan i drageåret, Stavanger 1953.

Opplysninger pr. brev fra dr. Sigurd Aske, Kobe.